

У результаті пророщування насіння сортів пшениці ярої на осмотику при 16 атм відмічено кількість пророслого насіння у досліджуваних сортів у межах 50–84%, за 18 атм цей показник становив від 29% до 69% пророслого насіння. У сорту 'Елегія миронівська' кількість пророслого насіння за 16 та 18 атм становив $72 \pm 4,6\%$ та $49 \pm 5,1\%$ відповідно. Визначено, що за 16 атм осмотичного тиску у 20% досліджуваних сортів посухостійкість достовірно не відрізняється від посухостійкості сорту стандарту, а у 33,3% – посухостійкість достовірно, за критерієм Фішера, перевищує посухостійкість сорту стандарту 'Елегія миронівська'. За 18 атм досліджувани

сорта можна віднести до групи середньо стійких, у переважній їх більшості (46,7%) відсоток пророслого насіння достовірно не відрізнявся від сорту стандарту.

Таким чином, за результатами оцінки посухостійкості сортів пшениці ярої виділено сорти ('Краса Полісся', 'Ажурна', 'Легуан', 'Трізо', 'Ясна', 'Grenny'), які володіють високою життєздатністю за пророщування насіння на розчині сахарози, та можуть бути використаними як вихідний матеріал при створенні нових сортів в селекції на посухостійкість.

УДК: 633.11:581.48:632.9

Каліцінська О. Б., аспірантка

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла Національної академії аграрних наук України

e-mail: ekonomistmip@ukr.net

ВПЛИВ ПРОТРУЙНИКІВ І МІКРОДОБРИВА НА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ

Пшениця м'яка озима (*Triticum aestivum* L.) є найбільш поширеною зерновою культурою у світі. Урожайність пшениці формується залежно від особливостей сорту, ґрунтово-кліматичних умов і технології вирощування. Серйозну небезпеку для проростків і рослин становлять збудники хвороб, що передаються з насінням. Їх шкідливість залежить від природи самого збудника та взаємовідносин між насінневою і ґрунтовою мікрофлорою. Одним із ефективних способів хімічного захисту рослин сільськогосподарських культур від хвороб є обробка насіння протруйниками. Протруювання знезаражує насіння, захищає його і проростки від пліснявіння, знижує пошкодженість сходів кореневими гнилями та шкідниками.

Для передпосівної інкрустації насіння використовують композиції до складу яких, як правило, входить регулятор росту, мікроелементи, протруйник та інші компоненти. Передпосівна обробка насіння пшениці м'якої озимої протруйниками і мікродобривами сприяє підвищенню енергії проростання, лабораторної схожості, довжини колеоптилю і кількості зародкових корінців. У теперішній час на ринку існує багато протруйників насіння, більшість з них як слід не вивчено. Це спонукало нас до проведення дослідження механізму їх дії на проростання насіння, формування сходів і густоти посівів, вегетативної та репродуктивної сфери рослин.

У сортів пшениці озимої 'МІП Аеліта', 'МІП Відзнака', 'МІП Валенсія' і 'МІП Фортуна' досліджували вплив протруйників Круїзер 350 FS (д.р. тіаметоксам), Грінфорт Стар (д.р. флудіоксоніл, ципроконазол), Юнта Квадро 373,4 FS (д.р. імідаклоприд, клотіанідин, протіоконазол, тебуконазол) та мікродобрива «5 елемент» на посівні якості та біометричні показники. За контроль слугувало не оброблене насіння даних сортів.

Довжина колеоптилю у необроблених варіантах у сорту 'МІП Аеліта' становила 6,0 см, 'МІП Відзнака' – 5,6 см, 'МІП Валенсія' – 4,2 см, 'МІП Фортуна' – 6,6 см. У оброблених протруйниками та мікродобривом варіантах – 3,6–6,2; 3,0–5,1; 2,2–4,0 та 3,5–6,4 см відповідно. Більшу довжину колеоптилю рослини мали за обробки насіння Круїзером 350 FS та його комбінацією з мікродобривом «5 елемент».

У контрольних варіантах кількість первинних корінців залежно від сорту була від 3,5 до 4,2 шт. Обробка насіння протруйниками та мікродобривом забезпечувала кількість корінців на рівні 3,4–4,2 шт. Підвищення показників відмічено у варіантах із протруйником Круїзер 350 FS у поєднанні з мікродобривом «5 елемент». Отже, обробка насіння пшениці м'якої озимої протруйниками Грінфорт Стар і Юнта Квадро 373,4 FS спричиняла вкорочення довжини колеоптилю та не мала впливу на кількість зародкових корінців, а протруйник Круїзер 350 FS ці показники підвищував.